

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. декана факультету
міжнародних економічних
відносин та туристичного
бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

« » 2024р

Робоча програма навчальної дисципліни

Політичний консалтинг

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

освітня програма «Міжнародно-політична регіоналістика»

вид дисципліни за вибором

(обо'язкова/ за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024/2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Панасенко Г. С., кандидат політичних наук, доцентка кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від «27» серпня 2024 року, № 20

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гаранткою освітньо-професійної програми «Міжнародно-політична регіоналістика»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародно-політична регіоналістика»

(підпис)

Сергій ЛИМАН

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року, № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. директора навчально-наукового інституту
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Микола Іришівський

“ вересня 2024р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Політичний консалтинг

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

другий (магістерський)

галузь знань

29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма "Міжнародно-політична регіоналістика"

вид дисципліни обов'язкова

(обов'язкова/ за вибором)

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2024/ 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

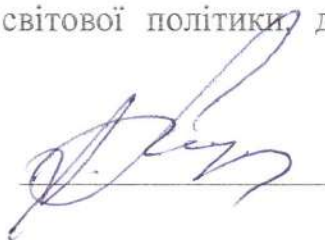
“17” вересня 2024 року, протокол № 2

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Панасенко Г. С., кандидат політичних наук, доцентка, доцентка кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Протокол від “03” вересня_2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

«Міжнародно-політична регіоналістика»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародно-політична регіоналістика»

(підпис)

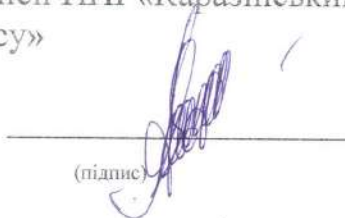
Сергій ЛИМАН

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від «17» вересня 2024 року, № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Політичний консалтинг» складена відповідно до освітньо-професійної програми:

«Міжнародно-політична регіоналістика»

підготовки магістра

за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Політичний консалтинг» є формування в здобувачів вищої освіти системних знань у сфері політичного консультування, а також практичних навичок для їхнього ефективного використання.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- формування наступних спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК12. Здатність виявляти та аналізувати традиції політичної поведінки країн Західної, Північної, Центрально-Східної Європи, основних міжнародних гравців регіону (Великої Британії, Німеччини, Франції), а також країн Східної, Південно-Східної, Південної, Центральної Азії, Близького та Середнього Сходу та Африки регіональні конфлікти та пов'язані із ними питання безпеки.

СК13. Здатність аналізувати, прогнозувати та оцінювати процеси прийняття зовнішньополітичних рішень, визначати пріоритетні напрямки зовнішньополітичного партнерства України з провідними країнами та міжнародними організаціями, використовувати комунікативні засоби для позитивного просування іміджу України серед цільових зарубіжних аудиторій.

- формування наступних м'яких навичок (soft skills):

- Креативність;
- Командний інтелект;
- Системність та швидкість мислення;
- Медіаграмотність та інформаційна гігієна.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
2-й	-
Лекції	
16 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
88 год.	-
Індивідуальні завдання	
-	-

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН15. Проводити експертний аналіз політичних систем, економік, культурних процесів країн та регіонів, їх зв'язків з Україною.

РН17. Застосувати сучасні інструменти реалізації зовнішньої політики (публічна дипломатія, культурна політика, актори «поза суверенітетом» та ін.), спрямовані на активізацію міжнародного співробітництва України з провідними європейськими країнами та регіонами.

Обов'язковою складовою частиною навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової та спеціальної літератури. Передбачено самостійну роботу з підручниками, посібниками, словниками, навчальною та довідковою літературою.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Політичний консалтинг: теоретико-методологічні засади вивчення.

Сутність та різновиди спеціальних технологій політичного консультування

Поняття політичного консалтингу. Витоки політичного консультування. Процес політичного консалтингу. Напрями і завдання політичного консалтингу. Теоретико-методологічні підходи в осмисленні поняття політичного консультування. Способи консультування. Моделі політичного консалтингу. Види політичного консалтингу. Форми і типи політичного консультування. Ефективність політичного консультування. Стиль співпраці між клієнтом і політичним консультантом. Збереження честі і гідності, ділової репутації клієнта.

Поняття спеціальних технологій політичного консультування. Види спеціальних технологій в політичному консультуванні США: стратегічний менеджмент (management or strategic advice); рекламу в ЗМІ (media or campaign advertising); соціологічні дослідження (polling); організацію прямих розсилок (direct mail); вивчення конкурентів (opposition research); забезпечення фінансування кампанії (campaign finance or fundraising); польові роботи (field operations). Стратегія і тактика в сфері політичного консалтингу.

Тема 2. Теоретичні напрямки формування політичного консалтингу

Теоретичні чинники розвитку та формування консалтингових послуг і технологій у сфері політичного. Зв'язок політичного консалтингу з іншими науками.

Споріднені науково-методологічні напрямки політичного консалтингу: політичний менеджмент, політична психологія, політичний маркетинг, політичний аналіз.

Характеристика основних різновидів, моделей та жанрів політичного консалтингу.

Тема 3. Основи процесу політичного консультування

Підходи до трактування виборчих та передвиборчих кампаній. Чинники унікальності виборчої кампанії: особа кандидата, специфіка моменту, стратегія виборчої кампанії.

Керовані та некеровані чинники виборчої кампанії. Етапи виборчої кампанії. Передвиборча кампанії: її специфіка та особливості проведення. Електоральний (виборчий) менеджмент.

Принципи формування команди. Завдання виборчого штабу. Агітаційна команда. Безпека виборчих кампаній.

Сутність політичного іміджу. Різновиди іміджу кандидата. Проблема позиціонування політичного лідера. Функції, структура і типологія політичного іміджу. Імідж політичного лідера як чинник формування його рейтингу. Основні етапи конструювання політичного іміджу. Основні характеристики політичного лідера. Аналіз конкурентів іміджів за основними параметрами. Іміджеві технології. Технології впливу на імідж клієнта.

Особливості лобі та GR-технологій в ЄС. Перший офіційний інституційний представник груп інтересів в ЄС – Соціально-економічний комітет. Лобіювання в рамках ЄС: зв'язок Генеральних директоратів ЄС з лобістськими групами, шляхи впливу лобі-груп на прийняття рішень Європарламентом, методи прямого і непрямого лобіювання.

Основні етичні проблеми в політичному консультуванні. Етичний кодекс політичних консультантів. Етичні принципи і правила досягнення цілей політичного консультування.

Сутність принципів взаємної довіри і принципу співпраці. Загальні вимоги, яким повинні слідувати консультанти: чіткість визначення завдання; чіткість визначення функцій; професіоналізм і компетентність; чіткі моральні принципи.

Тема 4. Окремі види політичного консалтингу в сучасному політичному процесі

Політичний моніторинг. Консультативні послуги в формуванні іміджу політичного лідера. Політичний консалтинг у сфері менеджменту виборчої кампанії. Тактика виборчої кампанії: поняття та детермінанти. Практика вибору типу політичного консультування в Україні, країнах Європи та Сходу.

Тема 5. Політичний консалтинг як професійна діяльність

Причини становлення політичного консалтингу. Політичний консалтинг як мистецтво, сфера оплачуваних послуг, науковий напрям у дослідженні професійної політичної діяльності. Прототипи сучасних політичних консультантів. Радники і політичні консультанти.

Тема 6. Комунікативні аспекти політичного консалтингу

Специфіка інформації та комунікації в політичному середовищі. Підходи до розуміння поняття «інформаційно-політична сфера» та «інформаційно-комунікаційна сфера політики».

Поняття «політична інформація» та «політично значуща інформація».

Основні визначення політичної комунікації. Завдання та функції політичної комунікації в сучасному демократичному суспільстві. Використання політичної комунікації в інформаційно-політичному консалтингу.

Інформаційно-комунікаційна взаємодія суб'єктів політики в інформаційно-політичному просторі демократичного суспільства. Технології прийняття та впровадження політичних рішень. Особливості прийняття рішень в державних та суспільних організаціях. Технології регулювання політичних конфліктів. Свідоме

регулювання конфліктів як засіб політичного маневрування. Засоби та форми регулювання політичних конфліктів. Шляхи попередження повторення політичних конфліктів. Соціокультурні аспекти організації переговорів та консультацій, психологічна атмосфера їх проведення. Специфіка структури політичних консультацій. Аналіз позитивних підсумків та затрат переговорного процесу та оцінка ефективності використаної стратегії та тактики.

Тема 7. Проблеми і перспективи формування теоретико-методологічних засад та імплементації політичного консалтингу в державному управлінні та місцевому самоврядуванні України.

Актуальність впровадження політичного консалтингу в державному управлінні та місцевому самоврядуванні в зв'язку з набуттям Україною державної незалежності та можливості приймати самостійні політичні рішення. Політичний консалтинг як невід'ємний структурний елемент політичної аналітики. Витоки та специфічні особливості процесу інституціоналізації політичної аналітики в Україні як наукового інструменту підготовки, прийняття та реалізації самостійних політичних рішень.

Історико-порівняльний аналіз процесів еволюції світової та вітчизняної політичної аналітики та політичного консалтингу зокрема. Специфіка формування та розвитку української моделі політичного консалтингу. Рівні науковості та ефективності політичного консалтингу та політичної аналітики України. Основні проблеми, що блокують процес імплементації політичного консалтингу як елементу політичної аналітики в державному управлінні та місцевому самоврядуванні України. Перспективи формування теоретико-методологічних засад політичної аналітики та імплементації політичного консалтингу в державному управлінні та місцевому самоврядуванні України.

Особливості GR та лобювання в Україні

Тема 8. Політичне консультування в системі міжнародних відносин

Зарубіжний та вітчизняний досвід політичного консалтингу. Консультування як метод соціальної роботи в міжнародних відносинах. Криза у міжнародних (міждержавних) відносинах: сутність, ознаки, комунікативні прояви – роль політичного консалтингу. Розвиток та практична діяльність закордонних і вітчизняних консалтингових компаній. Діяльність відомих представників у сфері політичного консультування : закордонні та вітчизняні практики.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		сем	лаб.	інд.	с. р.	
	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Політичний консалтинг: теоретико-методологічні засади вивчення. Сутність та різновиди спеціальних технологій політичного консультування	15	2	2			11
Тема 2. Теоретичні напрямки формування політичного консалтингу	15	2	2			11
Тема 3. Основи процесу політичного консультування	15	2	2			11
Тема 4. Окремі види політичного консалтингу в сучасному політичному процесі	15	2	2			11
Тема 5. Політичний консалтинг як професійна діяльність	15	2	2			11
Тема 6. Комунікативні аспекти політичного консалтингу	15	2	2			11
Тема 7. Проблеми і перспективи формування теоретико-методологічних засад та імплементації політичного консалтингу в державному управлінні та місцевому самоврядуванні України.	15	2	2			11
Тема 8. Політичне консультування в системі міжнародних відносин	15	2	2			11
Усього годин	120	16	16			88

4. Теми семінарських занять

№№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Тема 1. Політичний консалтинг: теоретико-методологічні засади вивчення. Сутність та різновиди спеціальних технологій політичного консультування	2
2.	Тема 2. Теоретичні напрямки формування політичного консалтингу	2
3.	Тема 3. Основи процесу політичного консультування	2
4.	Тема 4. Окремі види політичного консалтингу в сучасному політичному процесі	2
5.	Тема 5. Політичний консалтинг як професійна діяльність	2
6.	Тема 6. Комунікативні аспекти політичного консалтингу	2
7.	Тема 7 Проблеми і перспективи формування теоретико-методологічних засад та імплементації політичного консалтингу в державному управлінні та місцевому самоврядуванні України.	2
8.	Тема 8. Політичне консультування в системі міжнародних відносин	2
	Разом	16

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Політичний консалтинг: теоретико-методологічні засади вивчення. Сутність та різновиди спеціальних технологій політичного консультування</p> <ul style="list-style-type: none"> • дослідити систему радників, як базис політичного консультування; • проаналізувати загальні підходи до розуміння понять «консультування» та «консалтинг»; • визначити основні тренди політичного консалтингу в умовах розвитку інформаційного суспільства та глобалізаційного світу; • з'ясувати теоретичні чинники розвитку та формування консалтингових послуг і технологій у політичній сфері; • простежити зв'язок політичного консалтингу з іншими науками; • дослідити науково-методологічні напрямки політичного консалтингу: політичний менеджмент, політична психологія, політичний маркетинг, політичний аналіз; • обґрунтувати критерії реального функціонування політичного консалтингу у сучасному суспільстві. Навести приклади; • виявити специфіку експертної системи методів і процедур у політичному консалтингу; • підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	11

2.	<p>Тема 2. Теоретичні напрямки формування політичного консалтингу</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначити концептуальні основи та проблеми дослідження предмету політичного консалтингу; • визначити теоретико-методологічні засади видів політичних знань та їх конкретних носіїв; • розглянути методи та процедури реалізації сучасного політичного консалтингу; • підготувати аналітичну доповідь за запропонованими питаннями. 	11
3.	<p>Тема 3. Основи процесу політичного консультування</p> <ul style="list-style-type: none"> • проаналізувати передвиборчу кампанію окремих кандидатів у президенти у 2018-2019 рр. в Україні; • охарактеризувати специфіку та особливості проведення останньої виборчої кампанії президента в Україні; • спрогнозувати специфіку та особливості проведення наступної (повоєнної) виборчої кампанії президента в Україні. 	11
4.	<p>Тема 4. Окремі види політичного консалтингу в сучасному політичному процесі</p> <ul style="list-style-type: none"> • скласти перелік чинників, які забезпечують політичний консалтинг у міжнародних відносинах; • оцінити вплив політичного консалтингу на міжнародні відносини; • охарактеризувати головні комунікаційно-політичні технології; • встановити зв'язок між політичною пропагандою, політичною рекламою, політичним PR, агітацією та інформаційним лобізмом як специфічними інструментами підтримки політичного процесу; • порівняти політичний PR та політичний консалтинг: особливості «акцій» в політичній сфері; • охарактеризувати методи маніпуляції політичного консалтингу та засоби психологічного впливу на суспільство; • розглянути публічні виступи як одну з основних форм політичного консалтингу; • дослідити стратегію і тактику застосування політичного консалтингу в засобах масової інформації і комунікації; • підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	11
5.	<p>Тема 5. Політичний консалтинг як професійна діяльність</p> <ul style="list-style-type: none"> • з'ясувати особливості професії політичного консультанта; • описати завдання і функції політичного консультанта; • сформулювати вимоги до консультантів; • розробити етичний протокол діяльності політичного консультанта; • дослідити та описати проблеми встановлення взаємодії клієнт-консультант; • дослідити та описати помилки у відносинах клієнт-консультант; • скласти схему проведення політичного консультування, розробити її змістову частину; • підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	11
6.	<p>Тема 6. Комунікативні аспекти політичного консалтингу</p> <ul style="list-style-type: none"> • дослідити інформаційно-комунікаційну взаємодію суб'єктів політики в інформаційно-політичному просторі демократичного суспільства; 	11

	<ul style="list-style-type: none"> • пояснити використання політичної комунікації в інформаційно-політичному консалтингу; • проаналізувати діяльність відомих представників у сфері політичного консультування : закордонні та вітчизняні практики Європи та Сходу; • розкрити основні принципи інформаційного забезпечення політичного консультування; • з'ясувати підходи щодо взаємодії та вибору форм співпраці політичного консультанта у роботі з друкованими виданнями та електронними медіа • охарактеризувати вплив різних представників політичного консалтингу на політичні процеси в Україні та в інших країнах світу; • визначити прийоми захисту інформації і забезпечення інформаційної безпеки в процесі політичного консультування; • проаналізувати роботу з компроматом та ведення інформаційних війн: світовий та вітчизняний досвід; • встановити зв'язок між історичним аспектом розвитку явища політичного лідерства та політичним консалтингом; • порівняти психологію політичного лідерства у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі та особливості сприйняття політичного лідера в різних культурах; • охарактеризувати політичні партії та еліти, як сферу практичного застосування політичного консалтингу; • встановити специфіку завдань політичного консалтингу у роботі з політичними елітами; • описати роль медіа підтримки політичних партій у політичному консалтингу; • підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	
7.	<p><i>Тема 7. Проблеми і перспективи формування теоретико-методологічних засад та імплементації політичного консалтингу в державному управлінні та місцевому самоврядуванні України</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Дослідити історичний розвиток політичного консалтингу в Україні. Визначити основні етапи та події, які вплинули на його формування, а також проаналізуйте роль політичних консультантів у виборчих кампаніях та державному управлінні. • Обрати одну або кілька країн для порівняння та оцініть, як політичний консалтинг впроваджується в державному управлінні та місцевому самоврядуванні в Україні та за кордоном. Визначити, які методики консалтингу є найбільш ефективними для України. • Створити теоретичну стратегію політичного консалтингу для органу місцевого самоврядування в Україні. Описати ключові проблеми, які потребують вирішення, та запропонуйте методи консалтингу, які сприятимуть ефективному управлінню. • Ідентифікувати основні проблеми, які перешкоджають ефективному впровадженню політичного консалтингу в системі державного управління України. Проаналізувати правові, організаційні та інші аспекти, які впливають на цей процес. • Дослідити, як політичні консультанти впливають на процеси прийняття рішень на рівні державного управління та місцевого самоврядування в Україні. Оцінити ефективність консалтингових порад у формуванні державної політики. 	11

	<ul style="list-style-type: none"> Провести моніторинг використання політичного консалтингу в одній із нещодавніх виборчих кампаній місцевого рівня. Проаналізувати стратегії та тактики, які застосовувалися під час кампанії, та їхній вплив на результати виборів. На основі вивченої літератури та аналітичних матеріалів, розробити прогноз щодо перспектив розвитку політичного консалтингу в Україні на найближчі 5-10 років. Вказати основні виклики та можливості. Підготувати аналітичну записку, у якій оцініть роль політичного консалтингу в державному управлінні та місцевому самоврядуванні України. Включити рекомендації щодо покращення інституційних механізмів консалтингу в Україні. Провести інтерв'ю з політичним консультантом або експертом, який працює у сфері державного управління чи місцевого самоврядування. Обговорити поточні виклики та перспективи розвитку політичного консалтингу в Україні. Продемонструвати проблеми та перспективи інституціоналізації політичного консалтингу в державному управлінні та місцевому самоврядуванні України (2–3 приклади). 	
8.	<p>Тема 8. Політичне консультування в системі міжнародних відносин</p> <ul style="list-style-type: none"> з'ясувати критерії вибору джерел інформації для ефективного здійснення політичного консалтингу в різних країнах світу; описати консультативну роботу в передвиборчий/виборчий/пост виборчий період діяльності політичного суб'єкта: зарубіжний та вітчизняний досвід; дослідити політичний ринок регіонів світу; визначити роль прогнозування в політичному консалтингу: український та світовий досвід; охарактеризувати найпоширеніші методи прогнозування і моделювання політичного консалтингу в міжнародних відносинах; скласти власну модель діагностики політичних ситуацій та консультації з антикризового управління в системі міжнародних відносин; скласти порівняльну характеристику політичного консультування США та країн Західної Європи; порівняти розвиток сфери політичного консультування в США та Україні; обрати консультативний центр України та проаналізувати його діяльність; охарактеризувати ступінь впливу політичної культури на здійснення міжнародного консалтингу; скласти план проведення політичної консультації щодо організації та проведення конкретної політичної акції; скласти розгорнутий план консультаційного супроводу виборчої кампанії; проаналізувати передвиборчу кампанію кандидатів у президенти окремих країн протягом 2018–2024 рр. 	11
	Разом	88

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

Для покращення підготовки майбутнього магістра, поглиблення запропонованого під час лекцій матеріалу застосовуються такі види індивідуальних завдань як інформаційні повідомлення, аналітичні огляди, підготовка мультимедійних презентацій, портфоліо здобувача вищої освіти, ведення щоденника тощо.

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Політичний консалтинг» застосовуються наступні методи навчання:

1. Організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - словесні: бесіда, лекція;
  - наочні: ілюстрація, демонстрація;
  - практичні: завдання, навчальні задачі, реферати, доповіді тощо.
2. Стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - формування інтересу до навчання: пізнавальні кейси, навчальні «екскурсії», методи емоційного/ «оціночного» стимулювання тощо;
  - формування почуття обов'язку і відповідальності: методи навчальних заохочень, досягнень, навчальних вимог;
  - організації і здійснення навчальних дій і операцій: перцептивні, словесні, наочні, аудіовізуальні, практичні;
  - логічні: індуктивні, аналогії;
  - гностичні: проблемно-пошуковий, репродуктивний (інструктаж, ілюстрація, пояснення, практичне тренування);
  - самоврядування навчальними діями: самостійна робота.
3. Контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: творчі, проблемно-пошукові.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні):
  - навчальна робота під керівництвом викладача (семінарські заняття): кейси, самостійні письмові роботи, ситуативні задачі тощо;
  - самостійна робота здобувачів поза контролем викладача - самостійна робота вдома/на семінарських заняттях, котра сприяє виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних і семінарських занять;
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати ситуаційні та евристичні задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати їх.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- письмового експрес-контролю;
- колоквиум;
- тестові завдання;

- виконання творчих завдань;
- розв'язування ситуаційних задач;
- виконанням індивідуальної роботи (реферати, доповіді, інформаційні повідомлення, аналітичні огляди, підготовка мультимедійних презентацій, портфоліо здобувача вищої освіти, ведення щоденника тощо).

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Упродовж семестру проводиться поточний контроль.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти протягом семестру повинен набрати не менше 10 балів (поточна успішність). В умовах дії обставин непоборної сили, **як виняток**, студент може бути допущеним з меншою кількістю балів.

Робочою програмою передбачено додаткове зарахування різних видів активностей здобувачів. Наприклад:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності офіційного звернення студента до викладачки, що містить підтверджуючі документи про їхнє успішне закінчення);
- активна участь – виступи в конференціях, презентації досліджень тощо - (за наявності офіційного звернення студента до викладачки, що містить підтверджуючі документи сертифікати, копії публікацій тощо).

Кожне звернення розглядається окремо. Рішення приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Не залежно від кількості додаткових активностей здобувача вищої освіти, максимальна кількість поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

У кінці семестру сумуються всі отримані студентом бали. Вказані вище види і форми засвоєння навчального курсу дають можливість набрати 60 балів та 40 балів за екзаменаційну роботу. Отже, максимальна кількість балів – 100.

Критерії оцінювання поточного контролю:

- усні відповіді на семінарських заняттях – до 4 б.
- експрес-контроль – до 2 б.
- виконання творчих завдань – до 4 б.
- розв'язування ситуаційних задач – до 4 б.
- виконанням індивідуальної роботи (реферати, доповіді, інформаційні повідомлення, аналітичні огляди, підготовка мультимедійних презентацій, портфоліо здобувача вищої освіти, ведення щоденника тощо) – до 4 б.

1. Усні відповіді на семінарських заняттях (до 4 балів)

1 бал: відповідь містить базову інформацію, проте значно обмежена, без аналізу чи прикладів.

2 бали: відповідь є доволі повною, з окремими деталями, але недостатньо глибокою, відсутні приклади або аналіз.

3 бали: відповідь логічна та структурована, містить основні ідеї та приклади, але не повністю розкриває тему.

4 бали: відповідь вичерпна, містить глибокий аналіз, приклади та зв'язок з іншими темами курсу, демонструє високий рівень підготовки.

2. Експрес-контроль (до 2 балів)

1 бал: Завдання виконано, але є декілька помилок або недоліків у розумінні теми.

2 бали: Завдання виконано без помилок або з мінімальними, що свідчить про достатнє розуміння матеріалу.

3. Виконання творчих завдань (до 4 балів)

- 1 бал: творче завдання виконане з помітними недоліками в ідеї або формі.
- 2 бали: завдання виконано, але з деякими недоліками в креативності чи змісті.
- 3 бали: творче завдання виконано на достатньому рівні, з хорошою ідеєю та структурою.
- 4 бали: Завдання виконано творчо, оригінально, з високим рівнем креативності і глибоким аналізом теми.

4. Розв'язування ситуаційних задач (до 4 балів)

- 1 бал: відповідь містить базове розуміння задачі, але не охоплює всіх аспектів або є значні помилки.
- 2 бали: завдання виконано, але з кількома помилками; відсутня логічна послідовність у викладі.
- 3 бали: ситуація розв'язана, логіка відповіді зрозуміла, але не всі аспекти враховані.
- 4 бали: відповідь надана повно, з чіткою логікою, всі аспекти ситуації враховані, рішення обґрунтоване.

5. Виконання індивідуальної роботи (до 4 балів)

- 1 бал: індивідуальна робота виконана, але має значні недоліки в змісті чи структурі.
- 2 бали: робота виконана на достатньому рівні, але потребує вдосконалення в аналізі чи оформленні.
- 3 бали: індивідуальна робота є якісною, з чітким викладом матеріалу, однак не повністю розкриває тему.
- 4 бали: робота виконана на високому рівні, містить глибокий аналіз, відповідну структуру, оформлена згідно з вимогами.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 40 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей:

Тести – 40 балів (20 тестових завдань * 2 бали).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Політичний консалтинг».

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота								Разом	Екзамен	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8			
10	6	6	12	6	6	6	8	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Баронін А.С. Аналіз і прогноз у політиці та бізнесі: Курс лекцій. К.: Вид. Паливода А.В., 2005. 128 с. С.5-15.
2. Бебик В. М. Політична праксеологія: поняття, сутність, методологія. Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. Питання політології. 2008. № 825. С. 20–31.
3. Бралатан В.П. Професійна етика / Бралатан В.П. Гуцаленко Л.В. Здирко Н.Г.. Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2011. 252с.
4. Ващенко К.О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу. Наук. Записки Ін-ту політ. і етнонац. досл. імені І.Кураса. 2007. Вип. 35. С.227-241.
5. Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2010. 120 с.
6. Говлет М., Рамеш М. Дослідження державної політики: цикли та підсистема політики / Пер. з англ. О. Рябова. Львів: Кальварія, 2004. 264 с. Ч. 2. Р. 3. Суб'єкти та інститути оцінювання спроможності держави в політиці. С. 60-92.
7. Горбатенко С. В. Політичне консультування. Прикладна політологія: навч. посіб. / За ред. В. П. Горбатенка. К. : ВЦ «Академія», 2008. 472 с. Розд.3.4. С. 438- 453.
8. Грин Р. 48 законів влади / Пер. с англ. Е.Я Мигуновой [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://brandstory.com.ua/r-grin-48-zakonov-vlasti-samaya-amoralnayaicinichnaya-i-samaya-pravdivaya-kniga>
9. Діброва Т. Г. Маркетингова політика комунікацій: стратегії, вітчизняна практика : навчальний посібник / Т. Г. Діброва. К. : ВД "Професіонал", 2009. 320 с.
10. Кальниш Ю.Г. Витоки та наукова еволюція політичної аналітики: історіографічна періодизація. Вісн. НАДУ. 2006. № 1. С. 261-268.
11. Камінський Є. Є. Світ переможців і переможених. Міжнародні відносини і українська перспектива на початку ХХІ ст. К. : Центр вільної преси, 2008. 336 с.
12. Картунов О.В. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій: монографія/ О.В. Картунов, О.О. Маруховський . К.: Університет економіки та права «КРОК», 2012 344 с.
13. Кіянка, І. Б. Політична конфліктологія : навчальний посібник / І. Б. Кіянка. Львів : Новий світ-2000, 2008. 96 с.
14. Лікарчук Н. В. Політичний аналіз як професія та наукова дисципліна. Вісн. Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія. 2006. № 83–84. С. 57–59.
15. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник / Антоніна Миколаївна Митко. Луцьк : Вежа-друк, 2014. 224 с.
16. Муковський І. Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах : навчальний посібник / І. Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. К. : Кондор, 2012. 224 с.
17. Охріменко О. О., Кухарук А. Д. Міжнародний консалтинг: навч. посіб. / О. О. Охріменко, А. Д. Кухарук. К. : НТУУ «КПІ», 2016. 184 с.
18. Плющ О. Просування експертними організаціями дискурсу політичних суб'єктів. Соціальна психологія. 2012. № 1–2 (51–52). С. 204–214.
19. Пунченко О. П. Методологічні новації у сучасному науковому пізнанні Гуманітарний вісник ЗДІ. 2014. Вип. 57. С. 60-64.
20. Рубанов В.В. Витоки харківської школи політичного аналізу та її вплив на формування теорії та методології політичної аналітики Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Питання політології. 2017. Вип. 31. С. 3-11.
21. Рубанов В. В. Методологічна сутність політичної аналітики. Політичний менеджмент. Наук. журнал / гол. ред. Ю. Ж. Шайгородський. 2008. № 3. С. 29–42.

22. Свирид З.В. Типологія та функції політичного консалтингу // Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: Питання політології. 2014. №. 26. С. 123–130.
23. Соколенко В. А., Лінькова О. Ю. Основи управлінського консультування: навч.-метод. посіб. Харків: НТУ «ХПІ». 2018. 216 с. Тема 1-2. С. 5-41.
24. Телешун С. О. Вплив фінансово-політичних груп на прийняття стратегічних рішень у сфері політики та економіки: українські реалії. Київ-Херсон, 2008. 151 .С. 10-58.
25. Теорія і практика політичного аналізу: Навч. посіб. / За ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. К.: Міленіум, 2003. 228 с. Розд. 5.3 Політичне консультування. С.184-202.
26. Трухачов О.І. Засоби масової комунікації як складова політичного процесу : теоретико-методологічний підхід / "Гілея: науковий вісник": Збірник наукових праць. К., Випуск 55 (12) 2011. 647 с., С. 516–521.
27. Трухачов О.І. Історико-теоритичні аспекти дослідження розвитку політичної комунікації / "Гілея: науковий вісник": Збірник наукових праць. К., Випуск 53 (10) 2011. 563 с., С. 451–457.
28. Трухачов О.І. Соціокультурні та ідейно-політичні аспекти впливу державно-виконавчих установ на засоби масової комунікації:Монографія/ О.І. Трухачов К., Університет економіки та права «КРОК», 2012 р. 220 с.
29. Шведа Ю. Технологія виборчої кампанії. Основи електорального маркетингу та менеджменту : навч-метод. посібник / Ю. Шведа. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 340 с.
30. DunnW. N. Public Policy Analysis. An Introduction. Englewood Gliffs, N. J., 1994. 512 p.
31. Katherine L. Milkman. How can decision making be improved / Milkman L. Katherine, Chugh Dolly, Bazerman Max H.: <http://www.hbs.edu/research/pdf/08-102.pdf>24.
32. LindblomC. Thepolicy-makingprocess. N. Y. : Prentice-Hall, 1993. 346 p.
33. Medvic, S. The Effectiveness of the Political Consultantasa Campaign Resourse, PS: Political Science and Politics. 1998. Vol. 31 2 : 150-154.
34. Quade E. S. Analysis for Public Decisions.2nd ed. New York (USA) ; North-Holland, 1982. 380 p.
35. Sabato, L. The rise of political consultants: New Ways of Winning Elections. NewYork : Basic Books 1981. С. 165-166.
36. Transaction Publishers, 1987. 431 p. P. 58-69.
37. Wildavsky A. Speaking Truth to Power: The Art and Craft of Policy Analysis. New Brunswick:
38. Wildavsky A. Speaking Truth to Power: The Art and Craft of Policy Analysis. New Brunswick: Transaction Publishers, 1987. 431 p. P. 58-69.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Гурієвська В. Особливості та види процесу консультування у вищих органах державної влади. Режим доступу : http://www.academy.gov.ua/ej/ej7/doc_pdf/gurievaska.pdf
2. Інформаційні ресурси про Україну - www.infoukes.com
3. Квітка К. Професіоналізація виборчих кампаній (діяльність політичних консультантів в Україні) / К. КвіткаРежим доступу : http://www.ipiend.gov.ua/uploads/nz/nz_50/kvitka_profesionalizatsia.pdf.
4. Мережа аналітичних центрів України - www.intellect.org.ua
5. Міжнародний центр перспективних досліджень www.icps.kiev.ua
6. Незалежний культурологічний часопис "І" - www.ji.lviv.ua
7. Офіційне Інтернет-представництво Президента України - <http://www.president.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. <http://www.ier.com.ua/>

9. Офіційний сайт Центру політичного аналізу та виборчого консалтингу. <http://www.cpaec.org.ua/>
10. Офіційний сайт Центру політичного консалтингу. <http://www.homopoliticus.org/>
11. Політична думка - www.politdumka.kiev.ua
12. Політична Україна - www.polit.com.ua
13. Сабадош О. Управління виборчою кампанією / О. Сабадош // Школа політичної аналітики : [веб-сайт]. 2014. Режим доступу : <http://www.spa.ukma.kiev.ua/article.php?story=20080229170606396>.
14. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова - www.uceps.org.ua
15. Урядовий портал - <http://www.kmu.gov.ua/control/>
16. ААРС Code of Professional Ethics] // American Association of Political Consultants. Режим доступу: <http://www.theaapc.org/default.asp?contentID=701>.
17. Associação Brasileira de Consultores Políticos [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.abcop.com.br/a/index.asp>.
18. Association of Image Consultants International. Режим доступу: <http://www.aici.org/>.
19. Association of Professional Political Consultants. Режим доступу: <http://www.appc.org.uk/>.
20. Association Spin Doctors Launch a Blitz // Highbeam Business. Режим доступу: <http://business.highbeam.com/137021/article-1G1-64780019/association-spin-doctorslaunch-blitz>.
21. Code of Ethics //Canadian Association of Political Consultants [Сайт]. – Режим доступу: <http://thecapc.ca/aboutus.html>.
22. Code of Ethics //The Asia Pacific Association of Political Consultants [Сайт]. Режим доступу: <http://www.apapc.com/member/codeofethics>.
23. Deutsche Gesellschaft für Politikberatung e.V. Режим доступу: <http://www.degepol.de/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Політичний консалтинг».